

STANDARDSPALTEN

med **Mathias Lundin** Svetskommissionen

□□ AKTIVITETER I EN SVETSANDE VERKSAMHET

Jag får ofta frågor om enskilda aktiviteter för kvalitetssäkring av svetsning, och hur de hanteras. En sak jag vill betona är att man behöver sätta aktiviteterna i ett sammanhang.

Exempel på aktiviteter är genomgång av krav och tekniska förutsättningar, bedömning av leverantörer, kvalificering av personal och procedurer för svetsning, hantering av grundmaterial och tillsatsmaterial, kontroll före, under och efter svetsning, kalibrering och validering, hantering av avvikelser och korrigerade åtgärder.

Frågorna jag får kan handla om procedurkvalificering och synpunkter på att det blir en begränsad verifiering, och inte en entydig säkerhet mot att något kan gå fel. Ett annat exempel är svetsarprovning, och att det faktum att lyckas med en provläggning inte ger en fullständig information om svetsarens förmåga. Den säger inget om svetsare utbildningsbakgrund.

Det gäller att inse att de aktiviteter som ska styras i en svetsande verksamhet inte kan ses som enskilda företeelser. För att fungera måste alla moment ingå i ett system där de hakar i varandra, som ett pussel. En WPS kostar en hel del att ta fram. Då är det inte meningen, eller ens logiskt, att den ska hanteras av en okvalificerad svetsare. Det räcker inte att använda en kvalificerad WPS, om man inte verifierar utrustningen. Du kan inte förvänta dig att en svetsare med svetsarprovningssintyg ska lyckas om

det inte finns en fungerande elektrodhanteringsrutin.

Kvalificeringen av en svetsare genom svetsarprovning är en aktivitet i ett kvalitetssystem, och intyget är en del av detta system. Intyget ersätter inte krav på utbildning. Du som anställer svetsare ska se till att de är välutbildade och har utbildningsbevis, och i andra hand vara beredd att pröva svetsarna inom ditt kvalitetssystem.

□□ EN ISO 9606-1 OCH 14732, OCH TRYCKBÄRANDE ANORDNINGAR

I bilaga ZA i EN ISO 9606-1:2013, svetsarprovning för stål, anges att när denna standard listas i Europeiska gemenskapens officiella tidning (Official Journal) under direktivet 97/23/EG (PED), se www.svets.se/oj, kan den användas för att uppfylla grundläggande krav för personal för svetsning.

Detta bekräftas av en gemensam överenskommelse som har slutits i produktstandardkommittéerna CEN/TC 54, TC 267 och TC 269 angående tillämpning dessa standarder med EN 13445, EN 13480, EN 12952 och EN 12953. Överenskommelsen sammanfattas nedan:

När EN ISO 9606-1: 2013 publicerats i Official Journal är det tillåtet att använda denna. Detta även om hänvisningarna i de aktuella harmoniserade produktstandarder ännu inte har uppdaterats från EN 287-1 till EN ISO 9606-1.

I respektive produktstandard kan nämnda tekniska kommittéer, använda följande text som är föreslagen till

Nyligen fastställda standarder (endast engelska)

SS-EN 60974-10 Bågs svetsutrustning – Del 10: EMC-fordringar

Se ditt kvalitetsarbete som ett pussel där alla bitar måste vara på plats och haka i varandra

avsnittet "Kvalificering av svetsare och svetsoperatörer" i EN 13445-4:

"Svetsare och svetsoperatörer ska vara kvalificerade enligt EN ISO 9606-1:2013 eller EN ISO 14732:2013. En aktuell lista över svetsare och svetsoperatörer med uppgifter om kvalificeringar ska upprätthållas av tillverkaren. Bekräftelsen av giltigheten (varje halvår) och omvalidering ska utföras i enlighet med EN ISO 9606-1:2013 eller EN ISO 14732:2013. Tidigare kvalificeringar enligt EN 287-1:2011 eller EN 1418:1998 förblir giltiga och kan förlängas enligt EN 287-1:2011 eller EN 1418:1998. Ett nytt intyg kan skrivas baserat på betingelserna i befintligt intyg men med de giltighetsområden som anges i EN ISO 9606-1:2013. Det nya anpassade intyget ska ange att

omvalidering bygger på kraven i EN ISO 9606-1:2013 avsnitt 9.3 b). Vid tillämpning av denna produktstandard under PED för tryckbärande anordningar i kategorierna II, III och IV är omvalidering enligt 9.3 c) i EN ISO 9606-1:2013 eller enligt 5.3 c) i EN ISO 14732:2013 tillåten, förutsatt att det anmälda organet eller erkända tredjepartsorganet utför omvalideringen. Kontroll av kvalitetsprogram enligt EN ISO 3834-2 eller EN ISO 3834-3 kräver ingen certifiering."

CEN/PE/AN och de tekniska kommittéerna rekommenderas att snarast implementera innebörden av denna.

Standarderna EN ISO 9606-1:2013 och 14732:2013 är ännu inte publicerade, vilket dock väntas ske snarast.

Håll utkik efter detta under www.svets.se/oj.

□ STANDARD ERSÄTTER INTE UTBILDNING, SUNDA BEDÖMNINGAR OCH GOD TEKNISK PRAXIS

Mer information om svetsstandard finns på www.svets.se/standard. Som medlem i Svetskommissionen och SIS är du (ditt företag) välkommen att medverka i någon Arbetsgrupp standardisering, AGS, och även som svensk representant eller expert i de europeiska eller internationella grupperna. Detta ger god kunskap och påverkningsmöjligheter med tillgång till standarder, förslag och ett kunnigt nätverk.